

Sociální služby a senioři

Vážení čtenáři,

podzim nám rázně vstupuje do dveří. Úroda, opožděná letošním chladnějším počasím, pomalu dozrává a snad i houbaři se ještě dočkají plnějších košíků, obzvláště pokud přijde také letos „babí léto“. Všichni se těšíme na jeho příjemnou dávku slunečních paprsků, která nás před příchodem mlh, opravdových plískanic a stále kratších a smutnějších dnů doslova nabije energií.

Tématem zářijového čísla zpravodaje jsou sociální služby, které stojí na své klíčové křižovatce a moc si všichni přejeme, aby se jim dostalo zvýšené pozornosti a byla zavedena podstatná a správná opatření. Pouze za jejich podpory se totiž mohou vydat cestou, na které budou schopny zvládnout obsloužit výrazně narůstající počet svých klientů, vyvolaný stárnutím populace. Předpovědi z demografických analýz totiž začínají být potvrzovány nejnovějšími daty. Více o tomto tématu se dozvíte hned v úvodním článku. A také již pravidelné střípky z regionů jsou na toto téma zaměřeny.

Zveme vás tedy na plnou náruč informací z oblasti sociálních služeb, které se nás, mladších i starších, v rozličných rolích velmi dotýkají a které nám mohou být užitečné v celém nepřeberném množství životních situací.

Příjemné počtení přeje tým projektu Senioři v krajích

Jak musí reagovat sociální služby na stárnutí populace?

Všechna data za poslední roky ukazují, že se zcela naplňuje demografická prognóza o postupném stárnutí naší společnosti. To vyvolá další tlak a nároky na sociální systém státu.

Dle Českého statistického úřadu (ČSÚ) bylo na konci roku 2020 v ČR 20,17 procent obyvatel starších 65 let a přes čtyři procenta dokonce starších 80 let. I přes vyšší počet úmrtí starších obyvatel vlivem pandemie covid - 19, jsou skutečné počty seniorů ve věkové skupině 65+ i 80+ na konci roku 2020 o více než procento vyšší, než prognózy ČSÚ z roku 2018 předpokládaly. Dá se tedy zcela reálně očekávat minimálně naplnění demografických prognóz stárnutí populace na roky 2030 a 2050, podle kterých by roce 2030 mělo žít v ČR 22,29 procent starších 65 let a 6,56 procent starších 80 let. V roce 2050 se tato bilance zvýší na 28,65 procent starších 65 let a 8,81 procent starších 80 let.

Aby se udržela alespoň současná úroveň a dostupnost sociálních služeb i v dalších letech, je nutné se začít aktivně věnovat několika rozhodujícím faktorům v této oblasti. Stávající systém sociálních služeb není v této chvíli na důsledky stárnutí populace zcela připraven. Pro zajištění potřebných a odpovídajících kapacit sociálních služeb i dostatečného počtu obslužného personálu se nutně musí začít s vytvářením podmínek již nyní, a to včetně využití všech dostupných

finančních zdrojů (z EU například Fond obnovy, Fond spravedlivé transformace, Operační programy z programovém období 2021-27, případně Norské fondy).

Předně se musí v sociálních službách dále intenzivně rozšiřovat stávající kapacity pečovatelské služby, osobní asistence a dalších terénních služeb, které umožní klientům zůstat v domácím prostředí, a to jak z hlediska jejich přívětivosti pro klienty, tak i pohledu uplacení celého systému. Do tohoto segmentu musí také směřovat více peněz, které umožní navýšení finančního ohodnocení a zvýšení atraktivity této práce. Optimálně by například měl být v každém území obce s rozšířenou působností dostatečný počet nájemních bytů pro seniory obsluhovaných terénní sociální službou, jež zabezpečí i další klienty v jejich vlastním bydlení.

Chybí personál

Také v pobytových sociálních zařízeních je zjevná potřeba navyšovat počty lůžek. Velmi důležitý je ale také důraz na přednostní přijímání klientů, kteří nemohou být v domácím prostředí ani s podporou terénních služeb nebo neformálních pečujících. Postupná změna struktury klientů pomůže zabránit dalšímu prodlužování čekací doby na umístění v zařízeních. Pro zajištění lepší předvídatelnosti financování jejich provozu je z pohledu poskytovatelů naprosto nutné a zásadní prosadit (novelou zákona) v systému financování sociálních služeb změnu způsobu úhrady z nenárokové dotace na mandatorní, tedy zaručený výdaj rozpočtu.

Dalším nutným požadavkem je zajištění potřebného množství obslužného a zdravotnického personálu pro stávající i nové kapacity. Zde je, kromě dalších, hlavním limitujícím faktorem (i přes navýšení platů a mezd v posledních letech) stále nedostatečné finanční ohodnocení této práce. Nyní pracuje v sociálních službách zhruba 80 tisíc zaměstnanců. Podle prognóz jich bude v roce 2035 potřeba asi 140 tisíc pro udržení alespoň stávající úrovně.

Podpora neformálních pečujících

Součástí přípravy na zvládnutí dopadů stárnutí společnosti je také další zvýšení podpory neformálních pečujících, kteří se starají o klienty doma a velmi tak pomáhají snížit tlak na sociální služby. Příkladem je nedostatečná kapacita odlehčovacích služeb.

Potřebné počty lůžek a úvazků personálu se velmi těžko počítají, ale orientačním vodítkem může být počet příjemců příspěvku na péči (PnP), kterých na konci června 2021 bylo 358,1 tisíc (pokles ze 370,8 tisíc na konci června 2020 je zřejmě způsoben pandemií covidu-19, počet příjemců starobních důchodů se snížil ve stejném období o 30,6 tisíc). Příjemci PnP v I. a II. stupni jsou stávajícími i budoucími klienty terénních sociálních služeb a počty příjemců PnP ve III. a IV. stupni avizují potřebnou kapacitu pobytových sociálních služeb.

Závěrem lze uvést, že výše uvedená opatření se musí velmi rychle začít realizovat (vzhledem k potřebnému času – např. novela zákona), a také je zde velmi podstatná dobrá spolupráce ministerstva práce a sociálních věcí s kraji (jejich střednědobé plány sociálních služeb musí tyto potřebné změny reflektovat), obcemi (nejčastější zřizovatelé terénních sociálních služeb), poskytovateli, zástupci zaměstnanců (odborníky) a dalšími organizacemi (Rada seniorů, Národní rada osob se zdravotním postižením apod.).

Zdroj: Doc. Ing. Ladislav Průša, CSc.; Kdo zabezpečí naše seniory; časopis Demografie číslo: 1/2019

Miloslav Čermák, karlovarský koordinátor projektu

Projekt Senioři v krajích spolupracuje s Andělem Strážným

V první polovině července se uskutečnila plánovaná prezentace organizace Anděl Strážný, která je registrovanou sociální službou tísňové péče, pro všechny krajské koordinátory projektu Senioři v krajích. Vzhledem k tomu, že oba projekty fungují po celé České republice, tak se spolupráce přímo nabízí. Proto jsme se spojili s Pavlou Řečtáčkovou, krajskou koordinátorkou projektu Senioři v krajích pro Liberecký kraj, a zajímali jsme se o možnosti spolupráce. Pavla Řečtáčková přišla s nápadem setkání u kulatého stolu a představení Anděla Strážného napříč všem krajským koordinátorům. My za toto zprostředkování velmi děkujeme a těšíme se na další spolupráci.

Každý člověk potřebuje svého Anděla Strážného a nás je hned několik. Mnoho lidí už o nás ví, mnoha z nich jsme již naši pomoc poskytli a nejednou se stali anděly, kteří zachránili život. Naše organizace nese symbolický název Anděl Strážný a pomáhá seniorům, dlouhodobě nemocným lidem, osobám se zdravotním postižením a jejich rodinám prostřednictvím mobilních monitorovacích zařízení s SOS tlačítkem. Monitorovací zařízení jsou napojena na dispečink, kde je náš odborný personál připraven poskytnout klientům okamžitou pomoc 24 hodin denně, 365 dní v roce.

Nejvíce využívané je naše monitorovací zařízení TIPEC (zkratka tíšňové péče), které pomáhá stovkám seniorů po celé České republice. Mimo jiné má v sobě zabudovaný detektor pádu, který automaticky upozorní náš dispečink, když klient upadne. Naši dispečeré následně klientovi volají přímo na zařízení a zjišťují, v jaké situaci se klient nachází a v případě nutnosti kontaktují rodinné příslušníky, jiné kontaktní osoby či integrovaný záchranný systém.

Součástí naší služby je i pravidelná kontrola zdravotního stavu, připomínání léků, kontrola pitného režimu... Službu si klient může nastavit na míru tak, aby mu co nejlépe vyhovovala. Hojně využívanou doplňkovou službou je také naše Povídavá linka, kde si klienti mohou popovídat v případě, kdy se cítí osamělí či si chtějí zahrát třeba slovní fotbal nebo protrénovat paměť. Jednou z našich klientek je i bývalá učitelka, která našim dispečerkám velmi ráda předčítá knihy. Povídavá linka je tedy mnohdy plná oboustranně přínosných a příjemných chvil.

Díky TIPCI jsou lidé schopni bez obav o své zdraví mnohem déle zůstat žít doma, ve svém přirozeném prostředí, kde mají vzpomínky, zázemí, klid a především dobře známý domov. Cílem Anděla Strážného je snížení zdravotních a bezpečnostních rizik, zprostředkování či poskytnutí pomoci v krizových situacích a oddálení odchodu do pobytových zařízení.

Irena Třešňáková, vedoucí oddělení komunikace s veřejností

KONTAKT

Anděl Strážný z.ú.
Fügnerovo náměstí 1808/3, 120 00 Praha 2

Email: poptavka@andelstrazny.eu

Bezplatná telefonní linka

NONSTOP +420 800 603 030

www.andelstrazny.eu

ANDEL STRÁŽNÝ SOS TLAČÍTKO

NONSTOP pomoc v celé ČR

Moderní způsob ochrany zdraví seniorů, zdravotně postižených a dlouhodobě nemocných

Zajistíme Vám

- Pocit jistoty a bezpečí 24 hodin denně, 365 dní v roce
- Neomezený pohyb v rámci celé České republiky
- Nezávislost a samostatnost
- Individuální nastavení služby

Jak to funguje

- 1 Klient má u sebe mobilní monitorovací zařízení s SOS tlačítkem.

- 2 Zařízení je napojeno na NONSTOP dispečink tíšňové péče Anděla Strážného.

- 3 Při nouzové situaci klient zmáčkne SOS tlačítko, které ho spojí s dispečerem.

- 4 Dispečer zajistí klientovi potřebnou pomoc.

Služby

- SOS tlačítko
- Autodetekce pádu
- Detekce nízké aktivity
- GPS lokalizace
- Připomínání léků
- Povídavá linka

Mobilní tíšňová péče

1. měsíc ZDARMA

450 Kč
měsíc

1. měsíc ZDARMA

350 Kč
měsíc

Domácí tíšňová péče

1. měsíc ZDARMA

450 Kč
měsíc

☎ 800 603 030 ✉ poptavka@andelstrazny.eu 🌐 www.andelstrazny.eu

Pořád se ptáte „Co?“ a nerozumíte?

Problémy zvětšila pandemie

Přesný počet Čechů s poruchami sluchu není znám, ale podle kvalifikovaných odhadů jich je včetně seniorů okolo 500 tisíc a každý třetí člověk ve věku nad 65 let má ztrátu sluchu. I když se na první pohled zdá, že porucha sluchu nemusí být pro život tak zásadní jako třeba onemocnění zraku, není tomu tak. Sluchové postižení je velmi těžké smyslové postižení oddělující postižené nikoli od věcí, ale od lidí a od společnosti. Problém neslyšících občanů je komunikační bariéra. Ti se každodenně dostávají do řady obtížných situací, které jsou pro slyšícího člověka zcela banální.

Nedoslýchaví tvoří velmi nejednotnou podskupinu „sluchově postižených“, protože sem patří například starší občané, kteří mají kvůli vysokému věku již méně kvalitní sluch, ale zároveň osoby, jež se plně sžily s minoritou neslyšících. Osobní komunikace je pro lidi s poruchami sluchu komplikovaná. Řada z nich odezírá a okolí při prvním kontaktu s neslyšícími neví, jak má reagovat, často je považují za mentálně postižené a z komunikace raději couvnou, nebo se chovají s despektem a přezíravě. Sluchové postižení má navíc jednu velkou nevýhodu – není totiž vidět.

Běžné telefonování, rutinní činnost, která slyšícího mnohdy obtěžuje, se stává pro nedoslýchavé velice komplikovanou, často nedostupnou. Problémem může také být domovní zvonek, budík nebo televize, které senioři přestávají slyšet. Komunikace v uzavřených prostorách, kde je šum, jako jsou například úřady, nádraží, obchody, veřejná hromadná doprava, je pro sluchově postižené i pro ty, co mají naslouchadlo, často nepřekonatelná bariéra, která je odděluje od okolního světa a způsobuje pocity vyloučení, trapnosti, ztrátu sebedůvěry a deprese. V domovech pro seniory jsou často nedoslýchaví senioři stranou, protože se kvůli šumu nedomluví ani se sluchadlem. Většinou v něm totiž nejsou zavedeny indukční smyčky, které umožňují potlačit šelest z okolí. Nedoslýchaví senioři neslyší aktivizační programy, přestože jsou dnes k dispozici technická řešení

k odstranění bariér, například bezdrátová sluchátka. Bohužel jsou však využívána jen minimálně.

Pandemie prohloubila propast

Také používání sluchadla není pro starší lidi vůbec jednoduchá záležitost. Nácvič je často komplikovaný, složitý a těžko si na sluchadlo zvykají. Na druhou stranu poslech TV je pro nedoslýchavé možné zajistit velice jednoduchým technickým řešením pro spokojenost všech posluchačů.

Doba pandemie je pro ty, kteří hůře slyší a často komunikují odezíráním, dobou, jež jim komunikaci kvůli rouškám a respirátorům téměř úplně znemožnila a prohloubila ještě více jejich sociální izolaci. A přitom Česká republika je vázána Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením. Z Úmluvy plyne, že veřejná správa a služby by měly poskytovat informace tak, aby byly přístupné i pro neslyšící osoby. Zákon jasně píše o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob. Mají právo si svobodně zvolit komunikaci, která odpovídá jejich potřebám.

Mezi organizace, které sluchově postiženým pomáhají, patří také nezisková organizace Tichý svět, která působí v deseti krajích České republiky. V průběhu celého září bude probíhat kampaň Deafember (měsíc osob se sluchovým postižením), která bude veřejnost informovat o tématech spojených s rozmanitým světem osob se sluchovým postižením. Naučme se komunikovat se sluchově postiženými díky Desateru komunikace s neslyšícím. Zájemci se navíc mohou naučit znak pro motýla, aby dali nedoslýchavým a neslyšícím najevo, že o nich vědí. Kdo budete mít chuť, může se vyfotit a sdílet fotku s hashtagem #deafember na Instagramu, nebo ji poslat přes Facebook nebo na mail barbora.voracova@tichy Svet.cz. Jak se ho naučit a jak se zapojit najdete ZDE.

Více se bude kampani a problematice nedoslýchavých a neslyšících seniorů věnovat projekt Senioři v krajích v následujících týdnech, a to skrz měsíční zpravodaj i chystané kulaté stoly.

Pavla Kasášová, moravskoslezská koordinátorka projektu Senioři v krajích

Správná strava a výživa může prodloužit a zkvalitnit život

Projekt Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň (Senioři v krajích) pořádá další online kulatý stůl. Ten se uskuteční v úterý 21. září od 10 hodin a jeho tématem bude Nutriční péče a aktivizace klienta, tedy výživa a stravování seniorů. Na besedu je možné se registrovat do 16. září.

„Výživa formou mateřského mléka byla a je považována za tu nejkvalitnější, kterou novorozenec může dostat pro svůj zdárný vývoj. Každý věk, každá nemoc si žádá určitý mimořádný přísun zdrojů látek, které napomáhají „rehabilitaci“ organismu - těla. Klinická výživa v praxi řeší nové formy alergii a odborné poradenství u nemocí dospělých. Alzheimerova nemoc či demence způsobuje, že klient zapomíná jíst a pít, tím dochází k celkovému oslabení organismu. Závěr bude patřit výzkumu kvality podávané stravy v pobytových zařízeních z hlediska kvality, kvantity a ekonomického řízení,“ prozradil iniciátor kulatého stolu Andrej Dan Bárdoš, pražský koordinátor projektu Senioři v krajích.

Program besedy začne přihlášením zájemců od 9.30 hodin. Od 10 hodin pak ředitelka Ošetrovatelského domova Praha 3 Petra Gabriel Lojdová pohovoří na téma **Výživa a aktivizace seniora jako forma prevence**. Vyvážená, pestrá a plnohodnotná výživa pozitivně ovlivňuje kvalitu života. Cílem prezentace bude poukázat na význam kvality a kvantity potravy s ohledem na každodenní aktivizaci klienta.

Následovat bude přednáška o **Kvalitě stravování a nutriční péče v pobytových zařízeních** – prezentace výsledků výzkumu. Nutriční terapeutka Květa Krajíčková (Sekce nutričních terapeutů České asociace sester) poví o zajištění výživy klientů zejména v pobytových a pečovatelských sociálních zařízeních.

Od 11.10 hodin se bude nutriční terapeutka a konzultantka klinické výživy Jitka Jirků zabývat **Klinickou výživou v praxi**. Nutriční péče je výživa nemocných klientů, kde dobře vedená výživa je součástí prevence, léčby i následné rekonvalescence. Výživa hraje v našem životě významnou roli a pokud chceme, abychom žili aktivní a kvalitní život, měli bychom ji věnovat zaslouženou pozornost.

Nutriční specialista Gabriela Mencová se bude věnovat **Výživě klientů s Alzheimerovou chorobou**. Jídlo připomíná seniorům domov. „Správná strava“ je s radostí a poté i ve prospěch zdraví konzumována. Zájem o jídlo trvá i v pokročilém věku.

Poslední přednáškou bude **Legislativní a ekonomická efektivita při zajišťování stravovacích služeb v pobytovém zařízení** – legislativní náhled na současnou situaci. O tématu pohovoří Květa Krajíčková a Andrej Dan Bárdoš.

Odkaz na online vysílání bude zájemcům zaslán po registraci minimálně dva dny před konáním akce. Registraci a dotazy zasílejte na email jirina.rabikova@mpsv.cz (Bc. Jiřina Rábíková Dzamková). Kulatý stůl je zdarma.

Senioři v krajích mají plánu další besedy, a to například na téma bezdomovectví seniorů, senioři ve vězeňských, nedoslýchavost seniorů a další. Více na webu seniorivkrajich.mpsv.cz

David Peltán, PR projektu Senioři v krajích

Projekt Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň

vás zve na

On-line

KULATÝ STŮL

21.9.

2021

od 10 hodin

Nutriční péče a aktivizace klienta

9:30 – 10:00
Připojení se na on-line kulatý stůl

10:00 – 10:10
Zahájení moderátorem a informace k programu

10:10 – 10:40
Výživa a aktivizace seniora jako forma prevence
Přednášející **Bc. Petra Gabriel Lojdová, MBA** ředitelka Ošetrovatelského domova Praha 3
Vyvážená, pestrá a plnohodnotná výživa pozitivně ovlivňuje kvalitu života. Cílem prezentace je poukázat na význam kvality a kvantity potravy s ohledem na každodenní aktivizaci klienta.

10:40 – 11:10
Kvalita stravování a nutriční péče v pobytových zařízeních – prezentace výsledků výzkumu
Přednášející **Bc. Květa Krajíčková** (Sekce nutričních terapeutů České asociace sester), odborná konzultantka pro stravování a nutriční péči v sociálních zařízeních
Zajištění výživy klientů je zejména v pobytových a pečovatelských sociálních zařízeních nedílnou součástí poskytovaných služeb. Výsledky jsou využívány jako součást publikací v odborném tisku.

11:10 – 11:40
Klinická výživa v praxi
Přednášející **Mgr. Ing. Jitka Jirků**, nutriční terapeut, odborný konzultant pro oblast klinické výživy.
Nutriční péče je výživa nemocných klientů, kde dobře vedená výživa je součástí prevence, léčby i následné rekonvalescence. Výživa hraje v našem životě významnou roli a měli bychom ji věnovat pozornost.

PROGRAM:

11:40 – 12:00
Výživa klientů s Alzheimerovou chorobou
Přednášející **Mgr. Gabriela Mencová**, nutriční specialista
Jídlo připomíná seniorům domov. „Správná strava“ je s radostí a poté i ve prospěch zdraví konzumována. Zájem o jídlo trvá i v pokročilém věku.

12:00 – 12:20
Legislativní a ekonomická efektivita při zajišťování stravovacích služeb v pobytovém zařízení
Přednášející **Bc. Květa Krajíčková, Mgr. Andrej Dan Bárdoš, Ph.D.**

12:20 – 12:45
Shrnutí a závěr online kulatého stolu

*Po každém bloku bude dán prostor na dotazy a krátkou diskuzi k tématu.

- Registrace probíhá do **16. 9. 2021**
- Odkaz na online vysílání vám bude zaslán po registraci minimálně dva dny před konáním
- Registraci a dotazy zasílejte na e-mail: jirina.rabikova@mpsv.cz (Bc. Jiřina Rábíková Dzamková)

<https://seniorivkrajich.mpsv.cz> | www.facebook.com/seniorivkrajich | www.youtube.com/channel/UCJtArtCw_4lPncFwtPX0HFQ

www.mpsv.cz | Ministerstvo práce a sociálních věcí | Na Poříčním právu 1/376 | 128 01 Praha 2

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

#seniořivkrajich

STŘÍPKY Z KRAJŮ

Jihomoravský kraj

Jaká je aktuální priorita v sociálních službách pro seniory, přiblížila vedoucí oddělení koncepce a plánování Odboru sociálních věcí Krajského úřadu Jihomoravského kraje Alena Novotná: „V posledních plánovacích obdobích se zaměřujeme na intenzivní podporu rozvoje sociálních služeb v komunitě tak, aby umožnila svým občanům v různých životních situacích žít co nejdéle doma. Tato politika v sociální oblasti je zvlášť patrná v rozvoji sociálních služeb pro seniory. Základním prvkem sítě sociálních služeb pro seniory jsou terénní služby, služby pečovatelské. Poskytují podporu a pomoc seniorům v domácím prostředí, doplňují péči rodiny a další veřejně dostupné a zdravotní služby. V kombinaci s ambulantními službami (centra denních služeb, odlehčovací služby) přispívají k co nejdélejšímu setrvání seniorů s potřebou péče a podpory v domácím prostředí, umožňují pečující rodině a blízkým zůstat v práci a mít čas na odpočinek. Do budoucna je záměrem kraje další podpora služeb v terénu.“

Kraj vydal Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihomoravského kraje na období let 2021–2023, který byl sestaven ve spolupráci s obcemi s rozšířenou působností (ORP) a zapojením dalších aktérů. Ten se navíc každoročně upřesňuje Akčním plánem pro daný rok. „Konkrétní kroky v podpoře terénních služeb jsou, že pečovatelské služby rozvázející obědy a vykonávající úklidy se přeměňují v odbornou službu zaměřenou na pomoc lidem, kteří potřebují i velmi intenzivní péči. Místo rozvážky obědů, jež jsou zajištěny jinými komerčními službami, se pečovatelské služby zaměřují na konkrétní péči o lidi

(hygienické úkony, péče, podpora při podávání stravy atd.). Cílem je co nejvíce podpořit setrvání seniorů v přirozeném prostředí a tím vyloučit, nebo co nejvíce oddálit odchod do pobytové služby. Změnou ve fungování pečovatelské služby výrazně stoupl počet hodin péče o klienty, došlo k lepšímu pokrytí potřeb uživatelů – nemusí odcházet do pobytových služeb. Za posledních pět let došlo k rozšíření pečovatelské služby o 170 pracovníků a současně došlo k navýšení normativů na úvazky přímé péče – tedy navýšení v možnosti zaplatit pečovatelské služby a pečovatele,“ doplňuje Alena Novotná.

Po zdravotnictví se pandemie covidu dotkla nejvíce sociálních služeb. „To, že pobytové sociální služby, jako domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem, by měly být až poslední alternativou při péči o seniory, potvrdila i fatální situace během nejhrošších měsíců s pandemií. Vzhledem k šíření nemoci ve velkokapacitních pobytových službách došlo k zasažení řady klientů přímo onemocněním covid-19. Bohužel včetně řady úmrtí. Devastující byl i dopad restriktivních opatření na psychiku klientů pobytových služeb. Řada z nich se dlouhé měsíce nemohla setkat se svými nejbližšími, přáteli, ale ani s ostatními klienty v zařízení. Vyčerpávající byla situace i pro personál v domovech, který musel být v nejhrošších měsících nahrazen dobrovolníky. Seniori, kteří však zůstali ve svém domácím prostředí, nebyli této vyhoštěné situaci zcela vystaveni,“ uzavírá Alena Novotná.

Závěrem si tedy můžeme všichni přát, aby práce pečovatelských a pečovatelek v sociálních službách měla ve společnosti odpovídající

prestíž a abychom dostatečně v životě budovali své vztahy v rodinách, které se jednou, bude-li to možné, budou taktéž podílet na skutečnosti zůstat v domácím prostředí až do své smrti.

Dana Žižková, jihomoravská koordinátorka projektu

Liberecký kraj

Město Liberec získá od kraje pod svá křídla dvě instituce působící v sociálních službách. Jednou z nich je Domov pro seniory Vratislavice nad Nisou, jehož provoz bude vedení Liberce zajišťovat od 1. ledna 2022. Z toho důvodu vznikla nová příspěvková organizace Domov seniorů Vratislavice. Pro klienty se tímto převodem nic nemění, rozsah poskytovaných služeb zůstane plně zachován. Na budoucích opravách a investičních akcích se pak bude nově spolu s Vratislavicemi podílet i Liberec.

„Z našeho pohledu je velkou výhodou, že vše bude možné řešit rychleji, přímo s námi a velmi konkrétně. Vratislavice jsou malé a na rozdíl od Libereckého kraje nemají na starosti takové množství různých organizací, proto věřím, že i vzájemná komunikace mezi námi a domovem seniorů bude osobnější, ostatně jak jsme u nás ve Vratislavicích zvyklí,“ řekl pro Vratislavický zpravodaj starosta obce Lukáš Pohanek. Že se změna nijak obyvatel domova i jeho zaměstnanců nedotkne, utvrdila jeho ředitelka Eva Stehlíková. „Tímto přechodem se jak pro zaměstnance, tak pro naše klienty vůbec nic nezmění. Služby jim budou dále plynule poskytovány dle potřeb jednotlivých uživatelů, s ohledem na jejich zdravotní stav a sociální situaci,“ sdělila. Přála by si udržet stávající pracovní kolektiv, hlavně stabilní tým, který je schopen dobře spolupracovat, vycházet si vstříc, umět se částečně vcítit do práce i ostatních kolegů a kolegyň.

Organizace Domov seniorů Vratislavice poskytuje dvě služby - domov pro seniory s celkovou kapacitou 37 lůžek a domov se zvláštním režimem s celkovou kapacitou 60 lůžek. Na to vše je 72 zaměstnanců, z toho je 48 v takzvané přímé péči, která klientům poskytuje sociální služby a zdravotní péči přímo u lůžka. Ostatní zaměstnanci zajišťují technický chod organizace.

Pavla Řečtáčková, liberecká koordinátorka projektu

2023. Důležitá je informace, že „vzhledem ke stárnutí obyvatelstva roste poptávka po sociálních i zdravotnických službách. V důsledku popisované změny věkové struktury obyvatelstva je nutné řešit kapacity služeb pro seniory, což se týká jak terénních, tak pobytových služeb. Jejich nedostatek je již dnes patrný zejména ve venkovských oblastech. Už nyní je zřejmé, že tempo zřizování nových kapacit neodpovídá nárůstu počtu obyvatel, kteří budou tyto služby potřebovat.“

Největší dotace schválené krajem jdou letos na investice do sociálních služeb pro seniory. Jedná se o výstavbu domova pro seniory v Kopřivnici, která bude stát 388 milionů korun a rekonstrukci Domova Březiny za zhruba 280 milionů korun. Po 21 letech, kdy kraj přestavoval a opravoval své domovy, bude konečně stavět nový domov pro seniory v Kopřivnici pro 85 uživatelů. Druhou velkou investicí je Domov Březiny v Petřvaldu u Karviné, který dostane novou tvář. Dva celé zastaralé pavilony půjdou k zemi, místo nich v areálu vyrostou nové čtyři objekty pro komunitní bydlení. Zbýlé původní budovy domova se budou rekonstruovat. Rozsáhlá krajská investice začala v červenci a práce budou trvat přes dva roky, hotovo by mělo být v září 2023. Finančně se bude na akci podílet kraj a část půjde z evropských prostředků prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí. Více ZDE.

Obnovy budov se už dočkala většina sociálních zařízení kraje. Loni např. skončila modernizace Domova Příbor za 27 milionů, letos v květnu přestavba Nového domova v Karviné za více než 70 milionů korun s navýšením kapacity.

Také některé obce si začínají uvědomovat nutnost výstavby nových pobytových služeb pro seniory. Příkladem může být výstavba domova pro seniory v Bolaticích na Hlučínsku, kde staví Dům svaté Kateřiny pro 32 klientů a denní stacionář pro zhruba deset klientů, který bude

stát asi 90 milionů Kč. Bude to největší investice v historii obce, která má čtyři a půl tisíce obyvatel. Obec mimo jiné využila státní dotaci. Dalším příkladem je městský obvod Slezská Ostrava, kde začne stavba nového domova pro seniory. Vznikne místo bývalé mateřské školy v části Antošovice. Stavba domova přijde na více než 70 milionů korun.

Moravskoslezský kraj se dlouhodobě stará také o to, aby sociální služby v regionu byly kvalitnější. Každoročně proto vyhlašuje dotační program, který pomáhá registrovaným organizacím zvýšit standard poskytovaných služeb a zkvalitnit je. Krajský zastupitelé letos podpořili 117 projektů za 39,2 milionu korun. Nové automobily, notebooky, elektrické zvedáky, zařízení tísňové péče nebo sprchovací toaletní vozíky, to vše přispěje ke zvýšení kvality krajské sítě sociálních služeb.

Pavla Kasášová, moravskoslezská koordinátorka projektu

Olomoucký kraj

Druhý prázdninový měsíc se na Hané opět vydařil. Počasí přálo venkovním akcím. V prostorách přerovského zámku na Horním náměstí se uskutečnil 4. srpna Divadelní den s inscenací Jana Sulovského „Lafayette – hrdina dvou světadílů“ a 19. srpna pak Hudební den – „Operetní a muzikálové melodie“ v podání sólistů Moravského divadla Olomouc. To vše a ještě další akce díky soutěži Obec přátelská seniorům, ve které město Přerov v letošním roce zvítězilo.

Krajská rada seniorů Olomouckého kraje pořádala 18. srpna tradiční Krajské sportovní hry seniorů s mezinárodní účastí. Akce se zúčastnilo přes 40 pětičlenných družstev, senioři tak navázali nová přátelství a samozřejmě nejlepší se dočkali medailí a pohárů. Ještě vzpomenu jednu mezigenerační akci - „Plumlovská stezka poznání, Jdeme celá rodina“, která se konala v krásném prostředí plumlovské přehrady.

Olomoucký kraj v srpnu schválil zásadní investiční záměry, které brzy zvýší kvalitu sociálních služeb poskytovaných v regionu. Zároveň bude hejtmánství pokračovat v transformaci služeb pro osoby se zdravotním postižením, aby se lépe a rychleji začlenily do společnosti. Velká

Moravskoslezský kraj

Sociální služby v Moravskoslezském kraji jsou ukotveny ve **Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb v MS kraji** na léta 2021–

část investic půjde do modernizace domovů pro seniory a na humanizaci domovů pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvláštním režimem. Konkrétně se jedná například o Nové Zámky, Vincentinum Šternberk či Paprsek v Olšanech. Pro zvýšení pobytového standardu vybuduje kraj rovněž novou budovu Centra sociálních služeb v Prostějově. Rozsáhlá rekonstrukce potom čeká šternberské Vincentinum a do nového přesídlí i obyvatelé domova pro seniory v Libině. Další budovu má podle krajského plánu získat také Domov pro seniory Červenka.

Václav Zatloukal, olomoucký koordinátor projektu

Zdroj: <https://www.olkraj.cz/kraj-schvalil-klicove-investicni-zamery-v-socialnich-sluzbach-aktuality-10656.html>

Karlovarský kraj

Město Sokolov dokončilo svojí největší investiční akci v historii a úspěšně zkolaudovalo moderní pobytové sociální zařízení s názvem **Čtyřka**, dle místní bývalé 4. Základní školy, jejíž budova tomuto zařízení ustoupila. Město je většinovým investorem celé akce v hodnotě přes 160 milionů Kč a částkou 65 milionů Kč se také v rámci svého dotačního programu ISPROFIN podílelo MPSV ČR.

Celková kapacita zařízení je 61 lůžek ve deseti dvojlůžkových a 41 jednolůžkových pokojích, vždy s vlastní koupelnou a toaletou. Zařízení má kromě dalších povinných součástí i svoji kuchyň, prádelnu a kapli. Příspěvková organizace města, která bude provozovatelem, začne poskytovat služby svým klientům již od začátku ledna roku 2022.

Zde odkaz na asi nejaktuálnější videoklip, kde je možné si celé již zkolaudované pobytové sociální zařízení prohlédnout.

Miloslav Čermák, karlovarský koordinátor projektu

Královéhradecký kraj

Spolupráce s krajským úřadem je v plném proudu. Navazujeme spolupráci s obcemi pro provázanou realizaci rodinné a seniorské politiky v regionu. Věříme, že tím nejen budeme lépe naplňovat cíle aktuální krajské koncepce, ale že ze spolupráce se zástupci municipalit vzejdou nové podněty pro aktualizaci koncepce od roku 2023.

Září bude ve východních Čechách opravdu nabitě spoustou akcí. Ve čtvrtek 16. září čeká zájemce již další ročník **Svátku seniorů** na Pivovarském náměstí v Hradci Králové, u příležitosti kterého bude vyhlášena **Cena sociálních služeb** Královéhradeckého kraje.

Zároveň je již v plném proudu i příprava první Mezigenerační konference Královéhradeckého kraje, na které se podílí s Krajský úřad KHK i projekt Senioři v krajích a další. Návštěvníky čeká program plný zajímavých informací, diskuzí a příspěvků z praxe. Ve třech blocích se budeme věnovat rodině napříč všemi generacemi, aneb **Žít spolu – je to výzva!?** V dopoledním bloku si připomeneme kampaň Děti malují seniorům a budeme se s organizací Mezi námi o.p.s. bavit o tom, jak podporovat budování vztahů mezi dětmi a seniory. Těšit se můžeme i na přednášku populárního psychologa Jeronýma Klimeše k tématu Vztahy v rodině. A s Olgou Starostovou, socioložkou a expertkou na integrovanou péči, budeme diskutovat péči nejen o seniory v rodině. Zároveň si představíme aktivity mateřských center a knihoven v Královéhradeckém kraji a mnoho dalších zajímavých informací a příkladů z praxe. To vše již 14. října.

Jana Fröhlichová, královéhradecká koordinátorka projektu

Praha

Hlavní město v rámci nového systému podpory a financování pobytových služeb pro seniory v městských částech plánuje rozšířit počet lůžek až o 400, a to už do roku 2024. Například městská část Praha 3 nyní vyhláší soutěž o návrh na dům sociálních služeb v ulici Pod Lipami. Cílem je nalézt architektonický návrh nového zařízení poskytujícího komplexní pobytovou péči pro seniory a zároveň tým architektů, který bude následně celý projekt zpracovávat a projednávat.

Hlavní město od loňského roku pilotuje nový

#seniořivkrajích

systém podpory a financování sociálních služeb, kdy podpořilo projekty Prahy 11, 15 a Prahy-Petrovice. Celkem tyto městské části získaly od pražského magistrátu přes 120 milionů korun spolu s dlouhodobou podporou projektů do následujících let na financování provozu a zařazení do sítě služeb. Očekává se také kofinancování ze státních prostředků. Podpořené projekty proto také žádají o finance na výstavbu v každoročně vyhlašovaném programu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, kam se dále se svým projektem přihlásila také například Praha 14.

Dle radní pro sociální politiku a zdravotnictví Mileny Johnové vzájemná spolupráce městských částí a Magistrátu Hlavního města Prahy je zejména obrazem dobré spolupráce při rozvoji péče pro Pražany. Cílem je poskytování kvalitní péče pro Pražany a magistrát v tomto projektu vzal na sebe roli „managera“. Zajišťuje podmínky od přípravy projektů, přes kofinancování výstavby až po financování péče. Projekty jsou projednávány komisí pro důstojné stárnutí hlavního města, Institutem plánování a rozvoje a experty na seniorské bydlení a péči, aby se moderní služba plánovala již ve fázi záměru.

MČ Praha 3 se rozhodla připravit záměr na výstavbu nového domu sociálních služeb, a to z důvodů nedostatečné kapacity komplexní pobytové péče o seniory. Cílem sociálního zařízení je klientům i zaměstnancům domova sociálních služeb poskytnout prostředí, dle současných evropských standardů jak v oblasti péče o seniory, tak v oblasti architektury. Výsledky soutěže budou veřejnosti představeny na začátku příštího roku.

Andrej Dan Bárdoš, pražský koordinátor projektu

Plzeňský kraj

V letošním roce byl umožněn vstup jak do rozvojové, tak i do základní sítě sociálních služeb. Pro rok 2022 je základní síť otevřena pro sedm služeb: denní stacionáře, intervenční centra, osobní asistence, odlehčovací služby terénní, pečovatelskou službu, ranou péči a tlumočnické služby. Krajská síť sociálních služeb je aktualizována v souladu s Opatřeními Akčního plánu rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji na rok 2021, který je prováděcím dokumentem Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji na období 2019 – 2021. Veškeré informace jsou zveřejněny na webovém portálu **Sociální služby Plzeňský kraj**, na který mohou jak poskytovatelé, tak obce vkládat své příspěvky.

Nový poskytovatel

V Plzeňském kraji nově působí registrovaný poskytovatel odborného sociálního poradenství a terénních sociálních služeb - organizace Global Partner Péče, z.ú. Ta od září 2021 nabízí v regionech Přešticka a Rokycanska terénní odlehčovací služby. Chce nabídnout podporu těm, kteří i přes sníženou soběstačnost způsobenou věkem, onemocněním či zdravotním postižením, chtějí zůstat tam, kde to mají rádi, a pomoci zkvalitnit jejich život v domácím prostředí. V jejich nabídce můžeme najít sociální péči v domácím prostředí, odlehčení rodinám při péči, podporu pečujícím osobám a prostřednictvím odborného poradenství předávání konkrétních a ucelených informací, které často chybí. Global Partner Péče se zaměřuje na mikroregiony a menší obce, kde je dostupnost sociálních služeb omezená. Jedním z jejích cílů je propojit profesionální sociální a zdravotnické služby s komunitní péčí.

Poskytovatel sociálních služeb na Přešticku
Registrovaný dle zákona 108/2006 Sb.

Poskytujeme:

- Odlehčovací služby - terénní**
 - Osobám se zdravotním, kombinovaným a mentálním postižením
 - Chronicky nemocným osobám nad 19 let
 - Seniorům
- Pečujeme v domácím prostředí**
- Odlehčujeme rodinám při péči**
- Poskytujeme podporu pečujícím**
- Dokážeme poradit s příspěvkem**
- Máme profesionální tým**

Potřebujete pomoc s péčí? Kontaktujte nás:
Global Partner Péče, z.ú., Na Růžku 276, 334 01 Přeštice
Tel. 603 586 088, e-mail: info@gp.cz, www.gp.cz

Poskytovatel sociálních služeb na Rokycansku
Registrovaný dle zákona 108/2006 Sb.

Poskytujeme:

- Odlehčovací služby - terénní**
 - Osobám se zdravotním, kombinovaným a mentálním postižením
 - Chronicky nemocným osobám nad 19 let
 - Seniorům
- Pečujeme v domácím prostředí**
- Odlehčujeme rodinám při péči**
- Poskytujeme podporu pečujícím**
- Dokážeme poradit s příspěvkem**
- Máme profesionální tým**

Potřebujete pomoc s péčí? Kontaktujte nás:
Global Partner Péče, z.ú., Míru 153, 337 01 Rokycany
Tel. 603 586 088, e-mail: info@gp.cz, www.gp.cz

toho, že účastníci udělají něco pro své zdraví, mohou s mobilní aplikací EPP od Skupiny ČEZ i pomáhat pohybem. Díky této aplikaci má uživatel možnost vlastním pohybem určovat, které projekty a v jaké výši Nadace ČEZ finančně podpoří. Zde je opět velký prostor pro mezigenerační propojení, kdy může mladší generace pomoci seniorům s instalací výše zmíněné aplikace.

SenSen splnil Klubu aktivních seniorů sen

Díky SenSenu se mohl Klub aktivních seniorů vypravit po dlouhé době izolace na pořádný výlet. Senioři z Plzně se vydali na Ještěd. Počasí jim přálo a společný zážitek udělal všem radost. SenSenu patří velký dík!

Irena Kadlčíková, plzeňská koordinátorka projektu

Bud fit - pomáhej pohybem

Krajská rada seniorů Plzeňského kraje oslaví Mezinárodní den seniorů chodeckou štafetou Bud fit, která se koná od 1. do 26. října. Kromě

Středočeský kraj

Léto se blíží ke svému závěru a teplých dní ubývá. Není možné vyjmenovat všechny letní události a akce pro seniory ve Středočeském kraji, které se během dvou letních měsíců konaly, přesto bych ráda některé zmínila.

Ani v době prázdnin totiž mezigenerační centra nezahálela a své aktivity rozvíjela dále. Například v **Mezigeneračním centru Jesenice** senioři i letos v srpnu navštívili výstavu Křehká krása v Jablonci a v těchto dnech probíhá pětidenní rekondiční pobyt v Maďarsku v lázních Mosonmagyaróvár s využitím daru SenSenu ke splnění přání seniorům.

Komentní centrum Klementínka
ZÁŘÍ
program akcí

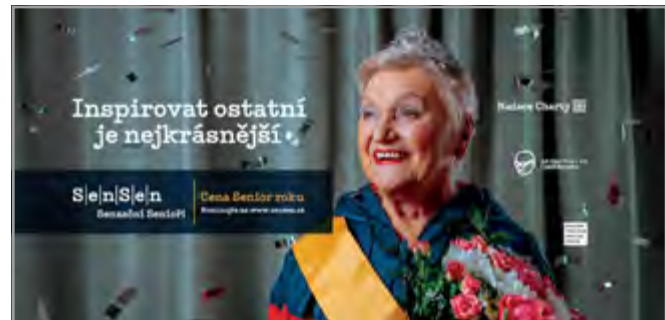
- PO 06.09. 15-16**
Odpoledne s poezií: Od poezie ke psaní, aneb, co jsme ještě neřekli. Recitační odpoledne s Annou Šimovou a Františkem Němečkem, kteří si připravují i vlastní tvorbu. Akce je zdarma. Do naplnění kapacity.
- ÚT 07.09. 10-12**
Beseda: Cizinci mezi námi - Ana Briceño a Venezuela. Setkání s Annou Briceño z Venezuely. Zveřejněno se informací o cizincích v Česku, zejména těch z Latinské Ameriky. Ana bude vyprávět o svém příběhu a také vás osloví se zajímavostmi o společnosti své rodné země.
- ÚT 07.09. 16-19**
Čaje o čtvrté. Přijďte strávit příjemný sáňovní poobední s živou hudbou dn bývalé kavárny Fejice, Dukelská 3193. K poslechu zahráje hudební kapela MDR. Vstupné: 50,- Kč. Do naplnění kapacity. Další termín: 21. 9. 2021.
- ST 08.09. 10-18**
Keramická dílna: tvorba z hlíny. Tvoření v hlíně pod usměvem lektorky Mirovy. Přijďte si vytvořit postavy doktorů. Cena: dopr. - 200 Kč, materiál - 150 Kč, úpr. - 250 Kč, dvě díla - souhrnně - 150 Kč. Přihlášky na www.klementinka.cz. Glazování: 22. 9. 2021.
- PO 13.09. 9.30-14**
10. ročník Sportovních her seniorů Mladá Boleslav. Soutěžní disciplíny: překážková dráha, hod na kůl, lukostřelba a další. Závěrečné hudební vystoupení, vyhlášení vítězů a občerstvení. Přesereno od 8.30 hodin, každý účastník obdrží soutěžní tričko. V rámci týdně: ÚT - 9.00 h CYKLOVTEJ, úterý před KC, trasa: 20 km (nehodnotitelné). ST - 9.00 h TENIS, LCT káry. Přihlášky naleznete na www.klementinka.cz nebo osobně v KC Klementínka. Uzávěrka přihlášek je do 10. 9. 2021.
- PO 20.09. 10-12**
Přednáška: Bezpečí pro seniory. Obsah přednášky: prevence a bezpečné chování. Časová osa Koflíků (úsměv, problematika podvodných prodejů a možnost přihlásit se do říjnového kurzu). Sítové schéma svou úlohu do 17. 9. 2021 na 793 434 262 nebo info@klementinka.cz. Přednáška je ZDARMA.

KURZY NA ZÁŘÍ A ŘÍJEN 2021:

- 06.09. | 17.30 - 18.30 H | Joga pro seniory - každé pondělí - 12 lekcí - cena: 800 Kč
- 13.09. | 16 - 17.15 H | Sportovní pro děti - každé pondělí - 10 lekcí - cena 1.500 Kč
- 14.09. | 8.30 - 9.30 H | Zdravotní cvičení - každé úterý - 12 lekcí - cena: 700 Kč
- 22.09. | 14.30 - 15.15 H | Sebeobrana pro rodiče s dětmi 5-8 let - 10 lekcí - cena: 1.670 Kč
- 04.10. | 13 - 14 H | Kurz sebeobrany - každé pondělí - 10 lekcí - cena: 700 Kč
- 20.10. | 8.30 - 9.30 H | 9.45 - 10.45 H | Zdravotní cvičení - každou středu - 6 lekcí - cena: 350 Kč

V **Komunitním centru Klementínka v Mladé Boleslavi** se uskutečnil již desátý ročník Sportovních her seniorů, které jsou velmi oblíbené a hojně navštěvované. Také už byly zahájeny nejen seniorské kurzy na září a říjen. Na 20. září chystá zajímavou přednášku na téma Bezpečí pro seniory.

Projekt **SenSen** Nadace Charty 77 vyhlásil devátý ročník Ceny Senior roku, o kterém jsme informovali v červencovém čísle zpravodaje Senioři v krajích. Uzávěrka přihlášek byla na konci července a nyní se chystá slavnostní vyhlášení, které se koná **v neděli 3. října v Pražské křižovatce** v Praze. Patronkou Ceny Senior roku je od jejího počátku herečka Simona Stašová.

Také v Říčanech vznikla nová příspěvková organizace města s názvem **Koloběh**, která připravuje aktivity podporující mezigenerační setkávání, besedy se zajímavými osobnostmi různých oborů nad slovem i hudbou nebo platformu pro společenskou a spolkovou činnost. Součástí Koloběhu je také Mezigenerační klub, který dává prostor pro dobrovolnictví, komunitní setkávání, sdílení zážitků, zkušeností, koníčků, zkrátka společnost, která je častokrát k nezaplacení.

Krajský úřad Středočeského kraje připravil na začátek září dvoudenní kazuistickou konferenci Sociální služby a obyčejné lidské citění s řadou zajímavých řečníků.

Vzhledem k tomu, že jsme již v polovině září a na první říjnový den připadá každoročně **Me-**

zinárodní den seniorů, chtěla bych zmínit, že spousta měst, obcí a organizací přichystala či chystá pro své občany oslavu Dne seniorů. Před několika dny se konal Svátek seniorů ve Slaném a například 17. září se uskuteční v Příbrami. Zastavme se na chvíli, vzpomeňme si na svoje blízké a v tento den udělejme radost rodičům a prarodičům. Udělejme si s nimi výjimečný den, na nějž budeme všichni rádi vzpomínat.

Martina Doupovcová, středočeská koordinátorka projektu

Ústecký kraj

Léto je stále s námi a my si můžeme užívat ještě několik slunných, teplých dní. Příroda nás volá ven, k vodě a do parků, trávit čas nicneděláním. Ne nadarmo se dané období nazývá okurkovou sezónou... I přes tuto příjemnou ospalost, jež svádí k odpočinku, bych ráda přinesla několik aktualit a pozvánek z Ústeckého kraje.

V červnu byl vyhlášen dotační program «Podpora Ústeckého kraje na sociální služby 2022 – malý dotační program», kam mohli poskytovatelé sociálních služeb podat své žádosti. Finanční podpora z rozpočtu kraje bude poskytnuta na částečné krytí vyrovnávací platby, která se týká financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním základních činností sociálních služeb.

V září se uskuteční na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně zajímavá konference s názvem Gerontologické dny severozápad, jejíž garanty jsou doktor Zdeněk Kalvach a magistra Soňa Čechová. Věřím, že se tam potkáme. Přeji příjemný zbytek léta.

Lenka Tomanová, ústecká koordinátorka projektu

Kraj Vysočina

Prázdniny skončily a nejen děti, ale také senioři uvažují, čím vyplní svůj volný čas. Přichází k nim bohatá nabídka celoživotního vzdělávání nejen formou univerzity třetího věku (U3V), přednášek pořádanými Policejní akademií, veřejnými knihovnami, kluby seniorů, Senior Pointy, ale i trénování paměti. Snad se ani nedají vyjmenovat všechny organizace v Kraji Vysočina, které tyto aktivity zájemcům nabízí. Stejně tak je to i s tělesným pohybem. V létě bylo možné využívat venkovní posilovací stroje, protáhnout se při kruhovém tréninku s míčem, švihadlem...

Spousta zajímavých akcí seniorům nabízí celoročně Klub českých turistů, oblast Vysočina. Stačí kliknout na **KČT, oblast VYSOČINA: Titulní stránka** a v Kalendáři 2021 najdeme bohatou nabídku ze všech koutů Vysočiny.

Protáhnout si tělo můžeme v chladném období v tělocvičně. Pro seniory je vhodná terapeutická jóga nebo zdravotně kondiční cvičení k udržení kondice do vysokého věku. V Jihlavě lze využít nabídky Sokol Jihlava **ZDRAVOTNĚ-KONDIČNÍ CVIČENÍ – Sokol Jihlava**

Celoročně fungují kluby seniorů. Pravidelně se chlubí výsledky své činnosti. Na výstavách zhlédneme fotografie z jednotlivých akcí pořádaných klubem, ale i výrobky vytvořené členkami a členy klubů. K prezentaci často využívají prostory veřejných knihoven.

Senioři Kraje Vysočina se těší, že se 30. září opět setkají při příležitosti Mezinárodního dne seniorů v Domě kultury a odborů Jihlava. Připravují bohatý šestihodinový program, jehož součástí bude i soutěž o titul Babička roku Kraje Vysočina. Vítězka postoupí do celostátního kola pořádaného v Olomouci.

Nabídka volnočasových aktivit pro seniory je opravdu pestrá. Nelze ani vše vyjmenovat, a to jsem se nedotkla „koníčků“. Nikdo nemusí zůstat uzavřen sám doma. Je dobře vyrazit mezi lidi.

Marie Kružíková, vysočinská koordinátorka projektu

Zlínský kraj

„Sociální služby jsou pro mnoho lidí uzavřeným světem a velkou neznámou. V Sociálních službách města Kroměříže (SSKM) sdílíme názor, že naše práce má být co nejotevřenější a naše Domovy (ano, děláme vše pro to, aby naši klienti našli skutečný a bezpečný Domov s velkým „D“) musí být součástí celé komunity. Věnujeme se každodenní péči o bezpečí a pohodlí našich téměř šesti stovek klientů, ale také se snažíme zapojovat do kulturních, společenských a sportovních aktivit. Otvíráme brány našich zařízení dokořán a spojujeme lidi s lidmi.“ Tak vnímá potřeby komunity manažerka projektu „Alzheimerův uzel“ realizovaného Sociálními službami města Kroměříž Jana Pšejová a uvádí konkrétní příklad propojování obou světů:

„K povedeným aktivitám patří například Sportovní hry seniorů v SO ORP Kroměříž, které byly letos v srpnu organizovány naší organizací už podruhé. Na hřišti základní školy Oskol se sešla sportovní družstva seniorů z Kroměříže a okolí a utkala se v disciplínách, z nichž některé neměly daleko k těm skutečným, olympijským. Závodilo se v nordic walking – chůzi se speciálními holemi, týmy si nekompromisně měřily síly také v lukostřelbě. Rovnováhu a rychlost závodníků pak prověřila slalomová chůze s míčky a nesmělo chybět ani tradiční házení na cíl, které bylo zastoupeno hned v několika verzích. I letos šlo o férový, přátelský, ale také velmi soustředěný souboj, ve kterém byl pečlivě sledovaný každý bod a každá sekunda.“

Ředitelka SSKM Dagmar Klučková je s průběhem letošních sportovních her spokojená a po slavnostním vyhlášením vítězů řekla: „Za vítěze her považuji všechny, kdo se tohoto ročníku zúčastnili. Sportovní týmy bojovaly s velkým nasazením, ale i zaujetím a smyslem pro fair play.“

Vítězný pohár obhájil tým z Hulína těsně následovaný stříbrným týmem Kroměříž II. Na třetí příčku se probojovala skupina seniorů z Koryčan. Bez pohárů, ale s velkou radostí z pohybu a společného setkání, odešla Chropyně, Kroměříž I a tým Sociálních služeb města Kroměříže.

Sportovní hry ORP Kroměříž 2021 byly opravdu úspěšné. Můžeme se tedy těšit na třetí ročník v roce 2022.

Eliška Pífková, zlínská koordinátorka projektu

Jihočeský kraj

V Jihočeském kraji mají všichni poskytovatelé sociálních služeb možnost zařadit své sociální služby do základní sítě na období 2022-2024. Musí v letošním roce podat Žádost o zařazení sociální služby do základní sítě. Tato povinnost se vztahuje i na poskytovatele, kteří jsou zapojeni do projektu Podpora sociálních služeb v Jihočeském kraji V. Žádost o zařazení do základní sítě se podává jednotlivě za každou sociální službu. Žádost o zařazení sociální služby do základní sítě společně s přílohou Vyjádření obecního úřadu ORP budou poskytovatelé podávat v termínu od 15. září do 31. října.

Zastupitelstvo Jihočeského kraje má novou **Koncepci rodinné a seniorské politiky Jihočeského kraje na období 2021 – 2025**, která vznikla ve spolupráci projektů MPSV ČR, včetně Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň. Tato Koncepce rodinné a seniorské politiky je zaměřená na každodenní život. Ovšem kraj koncepčně rozpracovává i témata, která s rodinnou a seniorskou politikou úzce souvisejí, týkají se řešení, která jsou v kompetenci běžné agendy plánování sociálních služeb, například střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje. Ze strany Jihočeského kraje je nutná spolupráce a podpora obcí, zejména v oblasti provázanosti plánování a realizace prorodinných a proseniorských aktivit a opatření. Důležitá je rovněž propagace a ocenění všech prorodinných a proseniorských aktivit, které v oblasti rodinné a seniorské politiky v regionu vznikly nebo jsou plánovány a připravovány v horizontu následujících let.

Alena Bártíková, jihočeská koordinátorka projekt

Pardubický kraj

Speciální terapeutické panenky stimulující smyslové vnímání pomáhají v Alzheimercentru Pardubice lidem zasažených touto nevy léčitelnou nemocí. Jde o moderní léčbu demence, která se v zařízení osvědčila i přesto, že každý pacient je specifický.

„Využíváme je při stimulaci i našich reminiscenčních terapií, při kterých pracujeme se vzpomínkami na období, kdy se klient cítil šťastný, potřebný a užitečný. Často to bývá rodičovství a období, kdy děti našich klientů byly malé,“ vysvětluje ředitelka Alzheimercentra Eva Kunátová Holečková. Podle ní se často stává, že klienti v důsledku svého onemocnění hledají své potomky, čekají na ně, a to přesto, že ve skutečnosti jsou jejich děti již dávno dospělé. Když je klienti nemůžou najít, trpí pak často úzkostí. Právě v těchto případech používají v centru panenky. „Jsou oblíbené mezi klientkami, ale překvapivě i klienty,“ dodává ředitelka Alzheimercentra Pardubice Eva Kunátová Holečková.

Panenky jsou měkké, vyrobené z různých materiálů, jako je písek či pěnová hmota. Musí být příjemné na dotek. „Lze ji doplnit i o tlukoucí srdíčko. Panenka má záměrně neutrální výraz v obličeji. Pokud by se například výrazně usmívala, může to klient vnímat tak, že se mu vysmívá. Jsou klientky, které se o panenku celý den starají, chovají ji, oblékají a snaží se ji třeba krmit,“ upřesnila ředitelka zařízení.

Díky práci s panenkami dochází u klientů k prokazatelnému pozitivnímu vývoji jejich zdravotního stavu. Zlepšuje se u nich komunikace, snižuje napětí, úzkost nebo agrese. „U klientů, kteří špatně komunikují se nám povedlo zkvalitnit komunikaci směrem k nám. Klienti nám na panence mohou ukázat například i to, co je trápí nebo bolí,“ vysvětluje Eva Kunátová Holečková. Cena jedné panenky dosahuje výše až pěti tisíc korun.

ZDROJ: <https://www.pardubicezive.eu/klientum-alzheimercentra-pardubice-pomahaji-terapii-specialni-panenky/>

Michaela Müllerová, pardubická koordinátorka projektu

POZVÁNKY NA AKCE

Ústecký kraj

hlavní partneři

Živý kraj

organizační garant

konference GERONTOLOGICKÉ DNY SEVEROZÁPAD

23. září 2021

Místo konání: Kampus Univerzity J.E. Purkyně

Pasteurova 3544/1, Ústí nad Labem

Konference se koná pod záštitou
hejtmana Ústeckého kraje Ing. Jana Schillera
hejtmana Karlovarského kraje Ing. Petra Kulhánka

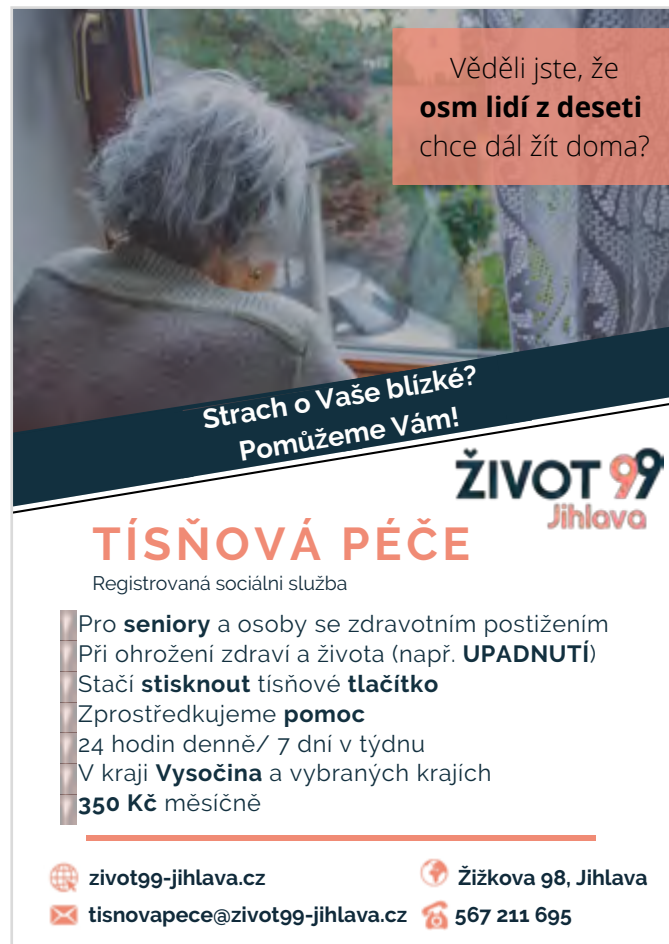

partneři konference

ZAMĚSTNÁNÍ
ve ZDRAVOTNICTVÍ

mediální partner

Věděli jste, že **osm lidí z deseti** chce dál žít doma?
Strach o Vaše blízké? Pomůžeme Vám!

ŽIVOT 99
 Jihlava

TÍŠŇOVÁ PÉČE
 Registrovaná sociální služba

Pro **seniory** a osoby se zdravotním postižením
 Při ohrožení zdraví a života (např. **UPADNUTÍ**)
 Stačí **stisknout** tišňové **tlačítko**
 Zprostředkujeme **pomoc**
 24 hodin denně/ 7 dní v týdnu
 V kraji **Vysočina** a vybraných krajích
350 Kč měsíčně

zivot99-jihlava.cz Žižkova 98, Jihlava
 tisnovapecpe@zivot99-jihlava.cz 567 211 695

Muzeum Jana Amose Komenského
LIDOVÉ A JINÉ MOTIVY
 v LITURGICKÉM TEXTILU,
 výroční zvyky,
 obvyčeje a pověry

Výstava ze sbírek Městského muzea Kladna v Dobrušce, Týřově a Starém Městě, Městského úřadu Kladna, Katedry Muzeologie a Historie.
 v úterý 15. 9. - 6. 10. 2021

Vstup zdarma

EVROPSKÝ TÝDEN MOBILITY
 16. - 22. ZÁŘÍ 2021 OTROKOVICE

Čtvrtek 16. 9. 2021

- Den bezpečnosti**, 16.30-17.30 hod., Rekreční oblast Štěrkovické. Jedinečná možnost setkat se s kočárky, které v našem kraji chrání zdraví, majetky a životy občanů. Se svojí technikou a ukázkami práce se předstírají požiar, záchranná služba, Armáda ČR a další. Vstup zdarma.
- Vyjížďka na koloběžkách pro dospělé i děti** (začátečníci i pokročilí) s TJ Jiskra Otrokovice, start v 17 hod., od sokolovny. Trasa cca 10 km. Rezervace koloběžek na tel. 724 345 747. Vstup zdarma.

Neděle 19. 9. 2021

- Poznej Otrokovice (nejen) na kole**, start 13.30-15 hod., od dopravního hřiště DDM Sluníčko na Trávníčkách. Tradiční jízda městem pro rodiče s dětmi v délce cca 7 km. V cíli na táborové základně DDM Sluníčko na Štěrkovické bude připraveno malování na obličej pro děti zdarma, různé sportovní aktivity, workshopy a táborek. Na místě bude také možnost zakoupení drobného občerstvení. Vstup na akci zdarma.
- Sbírka Kola pro Afriku**, 13-15 hod., dopravní hřiště DDM Sluníčko na Trávníčkách. Odvezdávát můžete nepotřebné kola nebo přisluhovat, příp. cyklorádi. Obsah sbírky bude předán organizaci která zajistí distribuci kol a jejich opravy v africké Gambii.

Pátek 17. 9. 2021

- Pohádky v dopravě**, 15-18 hod., park před sokolovnou, i pořádkové posílávkou občanů městem cestují. Vykoušejte, jestli zvládnete správně okraj, které si pro Váš připravily. Start na trase dn 17 hod. Vstup zdarma.
- Sportovní odpoledne s táborákem s TJ Jiskra Otrokovice**, začátek 17.30 hod., hřiště u sokolovny. Sportovní aktivity pro děti i dospělé. Vstup zdarma.

Sobota 18. 9. 2021

- Běh pro Gambii**, start 10-11.15 hod., stadion TJ Jiskra Otrokovice. Nadací dobročinný běh pro zájemci všech věkových kategorií, jízda vyvíjele podporuje prostřednictvím organizace Kola pro Afriku na pomoc africkým dětem a jejich cestě za vzděláním.

Pondělí 20. 9. 2021

- Snídaně pro cyklisty zdarma**, 8.30-9 hod., u okna na cyklostezce Otrokovice-Zlín v blízkosti sídliště Trávníky a dle na odpočívadle na cyklostezce v blízkosti společnosti Pigeon.
- Cvičení se Sportovním Eva**, 17-20 hod., tělocvična ZŠ T.G.M. Vykouše si můžete bodyfórn, zumbu, pilates, detoxwork, jogy nebo tabatu. Vstup zdarma.

DEN SENIORŮ
 DUO JAMAHA

DŮM KULTURY 6. 10. 2021
 MLADÁ BOLESLAV

SENIORSKÝ PĚTIBOJ 21. 9. 2021
 7:30 - 14:00
 Městský stadion Sletišťe

SPORTOVNÍ ANEALY MĚSTA KLADNA s.r.o.
 pod záštitou Statutárního města Kladna pro Vás pořádají

PROGRAM	KATEGORIE
7:30 - 8:30 Registrace - stánek SAAK	Seniři 1 (60 - 64 let)
8:40 - 9:00 Společná rozvážka	Seniři 2 (65 - 69 let)
9:00 Soutěžní zářijení	Seniři 3 (70 - 74 let)
14:00 Soutěžní vyhlášení výsledků	Seniři 4 (75 a více let)

DISCIPLINY A INFORMACE:
 SKOK DALEKÝ, BĚH NA 40 m, HOD OŠTĚPEM, VRH KOULÍ, 400 m NORDIC WALKING
 Startovní ZDARMA! DOPROVDONÝ PROGRAM ZAJIŠTĚN!
 Přihlášky odevzáte na stránce Kladenský sportovní haly, a to nepozději 12. 9. 2021!
 V případě nepříznivého počasí si vezměte sportovní obuv na přezutí!

Úterý 21. 9. 2021

- Vyjížďka na koloběžkách pro dospělé i děti** (začátečníci i pokročilí) s TJ Jiskra Otrokovice, start v 17 hod., od sokolovny. Trasa cca 10 km. Rezervace koloběžek na tel. 724 345 747. Vstup zdarma.

Středa 22. 9. 2021

- MHD ZDARMA pro všechny cestující**
- Snídaně pro cestující MHD zdarma**, 8-9 hod., zastávka linky č. 55 "POŠTA" na Trávníčkách.
- Den bez aut**, 15-18 hod., park před Společenským domem. Těšit se můžete na ukázkou a aktivity spojené s dopravní tematikou. Vstup zdarma.

16. 9. - 19. 9. 2021

- Festival IQ play** (interaktivní výstava her a stavebnic) - vlnění hry 12-16 hod., vlnění 10-18 hod., kinová Otrokovická BESEDY, vstupné 70 Kč/osoba, radniční vstupné 250 Kč, děti do 3 let zdarma.

!!! V PŘÍPADĚ NALÉHAVÉ POMOCI !!!

VYPLŇTE TISKACÍM PÍSMEM

JMÉNO, PŘÍJMENÍ
(titul)

JINÉ DŮLEŽITÉ (alergie, diabetes, epilepsie, poruchy chování a paměti...)

<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>

DATUM NAROZENÍ

ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA

DATUM VYPLNĚNÍ

CHRONICKÉ NEMOCI (např. hypertenze, ICHS, astma...)	OD KDY (např. od 2013)	LÉKY (např. Prestance)	DÁVKA (např. 5 mg)	DÁVKOVÁNÍ (např. 1-0-0)
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

KONTAKT A ÚDAJE O BLÍZKÉ OSOBE (např. Jan Novák | syn) **MOBIL**

<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>

KONTAKT, RAZÍTKO PRAKT. LÉKAŘE

Souhlasím s využitím těchto údajů pro potřeby IZS v případě mého ošetření. **PODPIS**

OČKOVÁNÍ (chřipka, covid, tetanus atd.)

Datum	Vakcína	Přeočkování
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

- 155 ZÁCHRANNÁ SLUŽBA** **TÍSNOVÁ VOLÁNÍ** pro území České republiky
 - 158 POLICIE ČR**
 - 150 HASIČI**
 - 156 MĚSTSKÁ POLICIE**
 - 112 INTEGR. ZÁCHRANNÝ SYSTÉM**
-

OMEZENÍ
(zakřížujte)

☐	
☐	
☐	

Kontakty

OČKOVÁNÍ (chřipka, covid, tetanus atd.)		
Datum	Vakcína	Přeočkování

SOULASÍM S VYUŽITÍM TĚCHTO ÚDAJŮ PRO POTŘEBY IZS V PŘÍPADĚ MÉHO OŠETŘENÍ. PODPIS

155 ZÁCHRANNÁ SLUŽBA
158 POLICIE ČR
150 HASIČI
156 MĚSTSKÁ POLICIE
112 INTEG. ZÁCHRANNÝ SYSTÉM #seniořivkrajích

Projekt: Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň CZ.03.2.63/0.0./0.0./15_017/0006207

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

I.C.E. KARTA
!!! V PŘÍPADĚ NALÉHAVÉ POMOCI !!!

JMÉNO, PŘÍJMENÍ (titul)

JINÉ DŮLEŽITÉ (alergie, diabetes, epilepsie, poruchy chování a paměti...)

DATUM NAROZENÍ

ZDR. POJIŠŤOVNA

OMEZENÍ (zakřížkujte)

DATUM VYPLNĚNÍ

ÚDAJE O BLÍZKÉ OSOBĚ (např. Jan Novák, syn) **MOBIL**

KONTAKT PŘÍPADNĚ RAZÍTKO PRAKTICKÉHO LÉKAŘE

JMÉNO A PŘÍJMENÍ	POZICE	KANCELÁŘ	MOBIL	E-MAIL
Mgr. Michaela Vodrážková	Odborná gestorka projektu	Na Maninách 876/7 170 00 Praha 7	778 455 756	michaela.vodrazkova@mpsv.cz
Bc. Jiřina Rábíková Dzamková	Národní koordinátorka projektu	Na Maninách 876/7 170 00 Praha 7	771 121 708	jirina.rabikova@mpsv.cz
Mgr. Bohumila Anna Eisenhammer	Odborný garant analýzy a studie	Na Maninách 876/7 170 00 Praha 7	770 169 128	bohumila.eisenhammer@mpsv.cz
David Peltán, Dis.	PR a komunikace projektu	Na Maninách 876/7 170 00 Praha 7	604 974 066	david.peltan@mpsv.cz
Mgr. Andrej Dan Bárdoš	Krajský koordinátor Praha	Na Maninách 876/7 170 00 Praha 7	778 716 523	andrej.bardos@mpsv.cz
Bc. Alena Bártíková, DiS.	Krajská koordinátorka Jihočeský kraj	Žižkova 309/12 170 00 Praha 7	770 147 923	alena.bartikova@mpsv.cz
Bc. Miloslav Čermák	Krajský koordinátor Karlovarský kraj	Závodní 152, 360 06 Karlovy Vary	731 670 007	miloslav.cermak@mpsv.cz
Bc. Martina Doupovcová	Krajská koordinátorka Středočeský kraj	5.20A, Na Maninách 876/7 170 00 Praha 7	778 455 760	martina.doupovcova@mpsv.cz
Mgr. Jana Fröhlichová	Krajská koordinátorka Královéhradecký kraj	Gočárova třída 1620/30, 500 02 Hradec Králové	728 483 919	jana.frohlichova@mpsv.cz
Ing. Eliška Pífková	Kontaktní osoba pro Zlínský kraj	Zarámí 92, MANAG spol. s r.o. 760 01 Zlín	727 868 405	eliska.pifkova@mpsv.cz
Mgr. Irena Kadlčíková	Krajská koordinátorka Plzeňský kraj	Kollárova 942/4 301 00 Plzeň	776 292 573	irena.kadlcikova@mpsv.cz
Ing. Pavla Kasášová	Krajská koordinátorka Moravskoslezský kraj	U Tiskárny 578/1 702 00 Ostrava	778 455 759	pavla.kasasova@mpsv.cz
RNDr. Marie Kružíková	Krajská koordinátorka Kraj Vysočina	Žižkova 1872/89 586 01 Jihlava	770 116 500	marie.kruzikova@mpsv.cz
Mgr. Michaela Müllerová	Krajská koordinátorka Pardubický kraj	Masarykovo nám. 1484 530 02 Pardubice	778 716 719	michaela.mullerova1@mpsv.cz
Mgr. Pavla Řečtáčková	Krajská koordinátorka Liberecký kraj	Felberova 604, 460 01 Liberec - Kristiánov	777 137 839	pavla.rechtackova@mpsv.cz
Ing. Lenka Tomanová	Krajská koordinátorka Ústecký kraj	Bělehradská 1338/15 400 01 Ústí n. Labem	734 616 901	lenka.tomanova@mpsv.cz
Ing. Václav Zatloukal	Krajský koordinátor Olomoucký kraj	AB centrum, tř. Kosmonautů 989/8 779 00 Olomouc	778 716 720	vaclav.zatloukal@mpsv.cz
Bc. Dana Žižkovská	Krajská koordinátorka Jihomoravský kraj	Terezy Novákové 1947/62a 621 00 Brno	770 116 565	dana.zizkovska@mpsv.cz

CHRONICKÉ NEMOCI (např. hypertenze, ICHS, astma...)	OD KDY (např. od 2013)	LÉKY (např. Prestance)	DÁVKA (např. 5 mg)	DÁVKOVÁNÍ (např. 1-0-0)

#seniořivkrajích

Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň
reg. č. (CZ.03.2.63/0.0 /0.0 /15_017/0006207).

Tento projekt je financován z Operačního programu
Zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR.

PROJEKT IMPLEMENTACE POLITIKY STÁRNUTÍ NA KRAJSKOU ÚROVEŇ, MINISTERSTVA
PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ.

Projekt na podporu a rozšíření politiky přípravy na stárnutí napříč ČR, 2017–2020

Cílem projektu je začlenit agendu přípravy na stárnutí do stávajících strategických
a rozvojových dokumentů krajů a zároveň napomáhat plnění

Projekt: Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň
CZ.03.2.63/0.0./0.0./15_017/0006207

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

#seniořivkrajích